

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ
ΕΜΠΟΡΙΟΥ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ
ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
ΕΝΟΨΕΙ ΤΗΣ ΔΕΘ 2022

Αθήνα, Σεπτέμβριος 2022

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ΕΣΕΕ, εκφράζοντας τον εντεινόμενο προβληματισμό συνολικά του εμπορικού κλάδου, με χιλιάδες εμπόρους να έχουν πληγεί σοβαρά από τις παρατεταμένες και συνεχόμενες κρίσεις, θεωρεί την υποβολή τεκμηριωμένων προτάσεων βελτίωσης της υφιστάμενης κατάστασης ως αδιαπραγμάτευτη προτεραιότητά της. Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος ο καθιερωμένος θεσμός της Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης συνιστά μίας πρώτης τάξεως ευκαιρία επισκόπησης και ενημέρωσης της κυβέρνησης και των φορέων και υπηρεσιών του Δημοσίου & Ιδιωτικού τομέα για τα προβλήματα που ταλανίζουν σε καθημερινή βάση χιλιάδες εμπορικές επιχειρήσεις.

Είναι γεγονός πως η τρέχουσα συγκυρία κάθε άλλο παρά ευνοϊκή είναι, καθώς στις πολύπλευρες και καταστροφικές συνέπειες της υγειονομικής κρίσης ήρθαν να προστεθούν οι ακόμη επαχθέστερες για το εγχώριο επιχειρείν οικονομικές επιπτώσεις του πολέμου στην Ουκρανία. Το ελληνικό εμπόριο, με αιχμή τις πολύ μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις, έχει συνειδητοποιήσει τις κοσμογονικές αλλαγές στο διεθνές οικονομικό και επιχειρηματικό περιβάλλον και την ανάγκη ταχύτατης προσαρμογής σε αυτές. Η ΕΣΕΕ διέγνωσε εγκαίρως όχι μόνο τις ανακύπτουσες δυσκολίες αλλά και τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται στην ψηφιακή εποχή, τις οποίες έχει αναδείξει ολιστικά μέσω και της διεξαγωγής 2 διεθνών Συνεδρίων «Future of Retail».

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός των μικρότερων εμπορικών επιχειρήσεων είναι μία από τις πλέον νευραλγικές παραμέτρους μετάβασης της ελληνικής οικονομίας στη ψηφιακή εποχή. Εν μέσω όμως των πολύπλευρων και ανατροφοδοτούμενων διεθνών κρίσεων οι συνέπειες των οποίων μάλιστα αναμένεται να ενταθούν τους αμέσως επόμενους μήνες, η ψηφιακή μετάβαση του λιανικού εμπορίου κινδυνεύει να ατονήσει ή και να καθυστερήσει σημαντικά μπροστά στις νέες πιεστικές ανάγκες ενίσχυσης του εισοδήματος των νοικοκυριών και της ρευστότητας των επιχειρήσεων, που αγωνίζονται να ανταπεξέλθουν στις εκρηκτικές αυξήσεις του κόστους ενέργειας και στα είδη πρώτης ανάγκης.

Ωστόσο, όπως έχει από πέρυσι επισημάνει η ΕΣΕΕ, οι πόροι του ταμείου Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας που θα μπορούσαν να αποτελέσουν αφενός ανάχωμα απέναντι στις επιπτώσεις της ενεργειακής και της πληθωριστικής κρίσης και αφετέρου το «καύσιμο» για γρήγορη μετάβαση τους στη ψηφιακή εποχή, απευθύνονται κατά κύριο λόγο στις μεγαλύτερου μεγέθους επιχειρήσεις. Ταυτόχρονα, τα προβλεπόμενα αυστηρά πιστοληπτικά κριτήρια και προϋποθέσεις χρηματοδότησης κρίνονται απαγορευτικά για τις περισσότερες ΜμΕ.

Για τους λόγους αυτούς, η εκπόνηση και υλοποίηση ενός **ειδικού χρηματοδοτικού προγράμματος**, επιχορηγήσεων και χαμηλότοκων -εκτός τραπεζικού συστήματος- δανείων, σχεδιασμένου για την τόνωση της ρευστότητας **μόνο των πολύ μικρών & μικρομεσαίων επιχειρήσεων του Λιανικού εμπορίου**, αποτελεί τη δεδομένη στιγμή αδήριτη ανάγκη.

Επιπλέον, στο πλαίσιο της ισότιμης μεταχείρισης των πληγέντων από την πανδημία και την ακρίβεια κλάδων της οικονομίας, δεν μπορεί να συνεχίσει να αγνοείται ο πλέον επιδραστικός και με αδιαμφισβήτητη διαχρονική συμβολή, ρόλος του εμπορίου. **Η θέσπιση ενός προγράμματος στήριξης**, κατ' αναλογία των όσων έχουν ήδη σχεδιαστεί για τον Τουρισμό και την Εστίαση, είναι καθολικό και επιτακτικό αίτημα των πολλαπλά πληττόμενων εμπορικών επιχειρήσεων.

Αναγνωρίζοντας την έως και σήμερα σημαντική αρωγή που έχουν λάβει χιλιάδες συνάδελφοί μας, η οποία χρήζει όμως μεγαλύτερης έντασης και διάρκειας, η ΕΣΕΕ καταθέτει υπόμνημα προτάσεων με συγκεκριμένους άξονες πολιτικής που θα συμβάλλουν στην όσο το δυνατόν γρηγορότερη έξοδο της οικονομίας και του ελληνικού εμπορίου από τη «στενωπό» των διεθνών κρίσεων.

Ειδικότερα, στο προσεχές δύσκολο χρονικό διάστημα πρέπει να δοθεί έμφαση στην ευόδωση των παρακάτω, βασικών για τον κλάδο του εμπορίου, προτεραιοτήτων:

- **Θέσπιση ειδικού προγράμματος επιχορηγήσεων & χαμηλότοκων δανείων**

- Παροχή κινήτρων ψηφιακού & πράσινου μετασχηματισμού
- Πλήρης κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος
- Θεσμοθέτηση και εφαρμογή του Ακατάσχετου Επιχειρηματικού Λογαριασμού
- Θεσμοθέτηση της «Εμπορικής Τουριστικής επιχείρησης»

Ακολουθεί η συνοπτική αποτύπωση των κυριότερων θέσεων της ΕΣΕΕ ανά θεματική ενότητα:

Α. Ρευστότητα - Τραπεζικά - ΕΣΠΑ

- Δημιουργία ειδικού ευέλικτου δανειακού προϊόντος, μόνιμου χαρακτήρα, για την κάλυψη του **κόστους μετάβασης** των πολύ μικρών και ΜμΕ **στη νέα ψηφιακή εποχή.**
- Σχεδιασμός και εφαρμογή προγραμμάτων απ' ευθείας ενίσχυσης της ρευστότητας των μικρών επιχειρήσεων με κεφάλαια κίνησης, με περισσότερο ευέλικτα κριτήρια πιστοληπτικής αξιολόγησης, στα πρότυπα του «Γέφυρα 2».
- Εισαγωγή εγγυοδοτικών προϊόντων με περιορισμένες εξασφαλίσεις και χορήγηση μικροπιστώσεων με ορθολογικά επιτόκια.
- Περιορισμός των χρεώσεων και των προμηθειών των Τραπεζών (χρεώσεις & έξοδα κίνησης για χρήση υπηρεσιών e-banking).
- Άρση των αγκυλώσεων και επίσπευση των διαδικασιών χορήγησης δανείων/κονδυλίων από τις Τράπεζες.
- Πλήρης και χωρίς εξαιρέσεις εφαρμογή των εργαλείων του νέου Κώδικα Δεοντολογίας της ΤτΕ όπως: η επιμήκυνση της διάρκειας αποπληρωμής του δανείου, η καταβολή μειωμένης δόσης, ο διαχωρισμός της οφειλής, η διαγραφή μέρους της συνολικής απαίτησης κ.α.
- Αναβάθμιση της **Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας (ΕΑΤ)**, ώστε να αναδειχθεί στον βασικό πυλώνα στήριξης και ανάπτυξης των μικρότερων επιχειρήσεων, οι οποίες αποκλείονται από τον τραπεζικό δανεισμό. Επιπροσθέτως, η απευθείας υλοποίηση προγραμμάτων από την

ηλεκτρονική πλατφόρμα της ΕΑΤ θα ενισχύσει τη διαφάνεια και την αποτροπή φαινομένων επιλεκτικής επιλογής δικαιούχων.

- Ισότιμη συμμετοχή του εμπορίου στο **νέο ΕΣΠΑ**, με έμφαση στις επενδύσεις ψηφιακού μετασχηματισμού των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και αυστηρότερη **επίβλεψη** των υλοποιούμενων δράσεων, με άμεση παρέμβαση των αρμόδιων υπηρεσιών σε περιπτώσεις χρονικών αποκλίσεων ή αστοχιών.
- **Εξωδικαστικός Μηχανισμός ρύθμισης οφειλών (ν. 4738/2020)**: Όσον αφορά στο σκέλος της εξυγίανσης των επιχειρήσεων τα αποτελέσματα συμμετοχής και έγκρισης των υποβαλλόμενων αιτήσεων από την έναρξη λειτουργίας του Μηχανισμού (Ιούνιος 2021) έως σήμερα είναι πολύ κατώτερα των προσδοκιών. Απαιτείται τόσο η διευθέτηση διαδικαστικών ζητημάτων (ενεργοποίηση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας) όσο και η επίδειξη μεγαλύτερου ενδιαφέροντος από πλευράς τραπεζών και υπηρεσιών του Δημοσίου, με την εποπτεία της ΤτΕ να κρίνεται αναγκαία.
- **Ταμείο Ανάκαμψης**: Ενίσχυση της διασύνδεσης μεταξύ διαφορετικών οικονομικών δραστηριοτήτων.
 - Μείωση των **περιφερειακών ανισοτήτων**, μέσω στοχευμένων παρεμβάσεων σε τοπικό επίπεδο και ανά οικονομικό κλάδο.
 - Διάχυση της **πληροφόρησης των δράσεων** του Ταμείου προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και εξάλειψη του ελλείμματος πληροφόρησης.
 - Μη προσμέτρηση ήδη ληφθεισών ενισχύσεων (επιστρεπτέα προκαταβολή, κ.λ.π.) στην κάλυψη του **ανώτατου δικαιούμενου ορίου (πλαφόν)** κρατικής ενίσχυσης, παράμετρος που οδηγεί στον άδικο αποκλεισμό επιχειρήσεων από τα κονδύλια του Ταμείου.

B. Ανατιμήσεις προϊόντων & υπηρεσιών - Ακρίβεια /Πληθωριστικές πιέσεις

- Συνέχιση της κρατικής επιδότησης οικιακών και εμπορικών τιμολογίων ηλεκτρικής ενέργειας για ολόκληρο το 2022 και έως ότου αποκλιμακωθούν ουσιαστικά οι υφιστάμενες πληθωριστικές πιέσεις.

- Εντατικοποίηση ελέγχων για τον περιορισμό του λαθρεμπορίου και φαινομένων αισχροκέρδειας στην τιμή διάθεσης των καυσίμων.
- Μείωση του Ειδικού φόρου Κατανάλωσης (ΕΦΚ), καθώς ο εξωγενής ορισμός της τιμής των ενεργειακών προϊόντων, διογκώνει τα κόστη των επιχειρηματιών.
- Απαλλαγή των λογαριασμών **ηλεκτρικού ρεύματος από τέλη και φόρους υπέρ τρίτων.**

Γ. Φορολογικά

- **Άμεση κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος.** Πρόκειται για ένα μνημονιακό κατάλοιπο που δεν έχει θέση πλέον στο σημερινό οικονομικό περιβάλλον απαλλαγής της χώρας και της οικονομίας από τις διάφορες εποπτείες.
- Επαναφορά σε μόνιμη πλέον βάση του **ειδικού καθεστώτος** των μειωμένων κατά 30% συντελεστών **ΦΠΑ** στα νησιά του Αιγαίου.
- Άμεση θεσμοθέτηση και εφαρμογή του **Ειδικού Ακατάσχετου Επιχειρηματικού Λογαριασμού**, αναλόγως του τζίρου των επιχειρήσεων.
- Θεσμοθέτηση και νομική κατοχύρωση της **τουριστικής εμπορικής επιχείρησης**, με βασικό κριτήριο την πραγματοποίηση άνω του 50% του τζίρου της κατά το τετράμηνο Ιουνίου - Σεπτεμβρίου κάθε έτους. Η εποχική εμπορική επιχείρηση θα συμμετέχει ισότιμα σε όλα τα ευεργετικά μέτρα που προβλέπονται για τη στήριξη του τουριστικού κλάδου.
- Κατάργηση του συμπληρωματικού φόρου **ΕΝΦΙΑ** και για την ακίνητη περιουσία των εταιρειών, κατ' αναλογία όσων ισχύουν για τα φυσικά πρόσωπα.
- Θέσπιση **αφορολόγητου ορίου** και για τους μη μισθωτούς και διασύνδεσή του με την υποχρέωση συγκέντρωσης ηλεκτρονικών αποδείξεων.
- Πλήρης κατάργηση της **προκαταβολής φόρου εισοδήματος επόμενου έτους** τόσο για τα φυσικά (ατομικές επιχειρήσεις) όσο και τις εταιρείες.
- Οριστική κατάργηση των παρωχημένων και άδικων **τεκμηρίων διαβίωσης** και αντικατάστασή τους από το Ηλεκτρονικό Περιουσιολόγιο.

- Μείωση των υφιστάμενων συντελεστών **ΦΠΑ**, του μειωμένου στο 11% από 13% και του γενικού, στον οποίο εμπίπτουν και τα καύσιμα, στο 20% από 24%.
- Αύξηση του εθνικού ορίου **απαλλαγής ΦΠΑ** για τις μικρές επιχειρήσεις από τα 10.000 € στα 20.000 € και επιτάχυνση της επιστροφής ΦΠΑ στις εξαγωγικές μονάδες.
- Περαιτέρω αποκλιμάκωση του συντελεστή φορολόγησης κερδών των Νομικών προσώπων (**ΦΕΝΠ**) από το 22% στο 20%.
- Θέσπιση μίας ενιαίας, ελκυστικότερης και ομογενοποιημένης **Πάγιας ρύθμισης 48 μηνιαίων δόσεων** για τακτικές και έκτακτες οφειλές από κάθε αιτία, τόσο προς την Εφορία όσο και στα Ασφαλιστικά ταμεία, με τις πρώτες 24 δόσεις να απαλλάσσονται επιτοκιακών επιβαρύνσεων, ενώ από την 25^η και για το σύνολο των επιλεγόμενων δόσεων θα επιβάλλεται ετήσιο επιτόκιο 2,5%.
- Βελτίωση της διαλειτουργικότητας και ροής ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ των ηλεκτρονικών πληροφοριακών συστημάτων του Δημοσίου (ΑΑΔΕ, e - ΕΦΚΑ/"Εργάνη"), για την ταχύτερη και ποιοτικότερη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών του Δημοσίου στις επιχειρήσεις.
- Κατάργηση του παρωχημένου **φόρου Πολυτελείας**.
- Αναστολή εφαρμογής των **αναγκαστικών μέτρων** της Εφορίας, μέχρι την οριστική εξάλειψη των επιπτώσεων της πανδημίας και της ενεργειακής κρίσης.

Δ. Ασφαλιστικά – Εργατικά

- "**Πάγωμα**" και κεφαλαιοποίηση των παλαιών ληξιπρόθεσμων οφειλών στον πρώην ΟΑΕΕ, με μετατροπή της κεφαλοποιημένης οφειλής σε ασφαλιστικό χρόνο, κατά τη συνταξιοδότηση.
- Αύξηση του **ανώτατου ορίου κύριων οφειλών συνταξιοδότησης** από τα 20.000 στα 50.000 ευρώ.

- Εξόφληση του υπερβάλλοντος των 20.000 ευρώ οφειλών για τη συνταξιοδότηση του οφειλέτη, σε διάστημα 12 και όχι 2 μηνών που ισχύει σήμερα.
- Διεύρυνση από τα 5 στα 6 έτη (72 από 60 μήνες) του χρόνου εξόφλησης του ανώτατου ορίου οφειλών/παρακράτηση οφειλών των 20.000 ευρώ.
- Υπολογισμός της σύνταξης στο σύνολο του επιχειρηματικού/εργασιακού βίου του επιχειρηματία και όχι μόνο από το 2002 και μετά.
- **Παραγραφή χρεών** στον πρώην ΟΑΕΕ που **υπερβαίνουν την 10ετία**, με ταυτόχρονη πρόβλεψη διασφάλισης και προσμέτρησης του καταγεγραμμένου ασφαλιστικού χρόνου στη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος.
- Περαιτέρω αποκλιμάκωση του μη μισθολογικού κόστους των επιχειρήσεων στα επίπεδα του 20%, από το 22,29% που ανέρχεται σήμερα.
- Περαιτέρω απλοποίηση διαδικασιών κατά την έκδοση της ηλεκτρονικής **ασφαλιστικής ενημερότητας** και συρρίκνωση του χρόνου ικανοποίησης αιτημάτων των ασφαλισμένων του πρώην ΟΑΕΕ στις υπηρεσίες του e - ΕΦΚΑ.
- Βελτίωση της **ανταποδοτικότητας** μεταξύ των καταβαλλόμενων εισφορών μη μισθωτών και των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας.
- Δυνατότητα **συμψηφισμού** των αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών με ληξιπρόθεσμες οφειλές μη μισθωτών.
- Αναστολή ισχύος όλων των **αναγκαστικών μέτρων είσπραξης** του e - ΕΦΚΑ και του ΚΕΑΟ, μέχρι την οριστική εξάλειψη των επιπτώσεων της πανδημίας.
- Απαλλαγή καταβολής ασφαλιστικών εισφορών από τους απασχολούμενους συνταξιούχους του πρώην ΟΑΕΕ για εισοδήματα έως 10.000 ευρώ, όπως ακριβώς ισχύει για τους ασφαλισμένους του πρώην ΟΓΑ.
- Επέκταση σε περιορισμένο εύρος, υπό προϋποθέσεις και για την αντιμετώπιση αποκλειστικά και μόνο έκτακτων αναγκών του **εργόσημου**, πέραν του αγροτικού τομέα και στον κλάδο του Εμπορίου.

- Επιστροφή της αρμοδιότητας καθορισμού του ύψους του **Κατώτατου μισθού** στους κοινωνικούς εταίρους.
- Χορήγηση **Ειδικού Επιδόματος Ασθενείας** σε αυτοαπασχολούμενους εμπόρους που νοσούν από Covid-19, όπως ισχύει σήμερα σε αρκετές ευρωπαϊκές χώρες.
- Ελαστικοποίηση των προϋποθέσεων χορήγησης του βοηθήματος των **Αυτοτελώς και ανεξάρτητα απασχολουμένων** από την ΔΥΠΑ, με παράλληλη επέκταση της χορήγησής του στους 12 από 9 και υπό προϋποθέσεις μήνες που ισχύει σήμερα.
- Προσαύξηση του επιδόματος 10% για κάθε προστατευόμενο οικογενειακό μέλος του επιχειρηματία και καταβολή αναλογούντων Δώρων Εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα, όπως ακριβώς ισχύει και για τους μισθωτούς.
- Αξιοποίηση της ανά μήνα καταβαλλόμενης από τους ελ. επαγγελματίες **εισφοράς υπέρ ανεργίας**, μέσω της διεύρυνσης των δικαιούχων λήψης του επιδόματος.
- Συνάρτηση του ύψους του επιδόματος όχι μόνο από τη μεταβολή του κατώτατου μισθού αλλά και από άλλους μακροοικονομικούς δείκτες (ΑΕΠ, πληθωρισμός, κ.α.).
- Ενεργοποίηση του λευκού μητρώου επιχειρήσεων.
- Θέσπιση απτών και ουσιαστικών κριτηρίων επιβράβευσης των συνεπών επιχειρηματιών, όπως η σε μόνιμη βάση επιδότηση νέων προσλήψεων, η χορήγηση φορολογικών εκπτώσεων, κλπ.

Η ΕΣΣΕΕ θέτει τις συγκεκριμένες προτάσεις υπόψη της κυβέρνησης, των κομμάτων, των επιχειρηματικών και κοινωνικών φορέων, ευελπιστώντας ότι θα συμβάλλουν στο δημόσιο διάλογο για την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας, τη στήριξη της επιχειρηματικότητας, την ενίσχυση της απασχόλησης και της κοινωνικής συνοχής.
